

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8444/2022
24.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Митић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Саша Пејчић, адвокат из ... и ВВ из ..., чији су пуномоћници Ивица Кнежевић, Ирена Ђорђевић и Ивана Петровић, адвокати из ..., ради утврђења ништавости, одлучујући о ревизији тужиле, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1197/21 од 23.12.2021. године, у седници одржаној 24.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1197/21 од 23.12.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П 1231/20 од 24.12.2020. године исправљене решењем П 1231/20 од 08.02.2021. године, ставом првим изреке, утврђено је да су уговор о тројној цесији и компензацији потраживања закључен 06.10.2014. године између цедента ВВ из ..., ББ из ... и ГГ из ... и признаница сачињена дана 06.10.2014. године закључена између ВВ у својству повериоца и ГГ у својству дужника о потврди дуговања ГГ ВВ износа од 14.500 евра, апсолутно ништави. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужилци накнаде трошкове парничног поступка у износу од 473.487,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1197/21 од 23.12.2021. године, донетој након одржане расправе пред другостепеним судом, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиле, па је утврђено да су уговор о тројној цесији и компензацији потраживања закључен дана 06.10.2014. године између тужених ББ из ... и ВВ из ... и тужиле и признаница сачињена дана 06.10.2014. године између туженог ВВ као повериоца и тужиле као дужника о потврди дуговања тужиле туженом ВВ, у односу на износ од 8.500 евра апсолутно ништави, док је захтев тужиле да се утврди да су исти уговор и признаница апсолутно ништави у односу на износ од 6.000 евра, одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиле

којим је тражила да суд поништи уговор о тројној цесији и компензацији потраживања закључен 06.10.2014. године између тужених ВВ и ББ и тужиле и признаницу сачињену дана 06.10.2014. године између тужених ВВ као повериоца и тужиле као дужника о потврди дуговања износа од 6.000 евра. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени ВВ и ББ да тужилји солидарно исплате трошкове парничног поступка у износу од 438.960,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу у коме није успела у спору, тужилја је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија тужилје није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредби парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, нити уз битну повреду поступка из члана 374. став 1. Закона о парничном поступку због неправилне примене одредби и то члана 8, јер је другостепена пресуда донета уз правилну оцену изведених доказа уз правилну примену правила о терету доказивања, члана 10, јер је одлучено о свим захтевима тужиле и члана 210. ЗПП с обзиром да је жалбу изјавио само један тужени, јер је другостепени суд правилно оценио да су тужени у положају јединствених супарничара.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилја и тужени ББ су бивши брачни другови чији је брак разведен 1997. године. Дан 06.10.2014. године њих двоје су се састали у ресторану „...“ како би тужени исплатио тужилји део дуга по основу извршног предмета 2И 4692/12 у износу од 100.000,00 динара а у ресторан је дошао и тужени ВВ са ДД. Тужени ВВ је тада истакао потраживање према тужилји од 14.500 евра, након чега су странке потписале уговор о тројној цесији и компензацији потраживања на основу кога је тужени ВВ, према члану 1, у својству цедента, уступио своје потраживање које има према тужилји по основу зајма у износу од 14.500 евра цесионару, туженом ББ који је ступио у дужничко-поверилачки однос са тужилјом. Према члану 2. истог уговора на овај начин су угашена сва потраживања које тужени ВВ има према тужилји а иста се обавезала да дуговани износ исплати туженом ББ. Према члану 4. уговора тужилја има потраживање према туженом ББ у укупном износу од 1.605.861,00 динара који је предмет наплате у извршним поступцима Из 453/13 у износу од 450.490,00 динара, Из178/14 у износу од 872.979,72 динара и И 4692/12 у износу од 282.882,00 динара, док је чланом 5. уговора регулисано да се потписивањем уговора тужилја и тужени ББ саглашавају да се њихова међусобна потраживања компензирају, на који начин би се поверилачко-дужнички однос између њих угасио, с тим да се тужилја обавезе да повуче предлоге за извршење у наведеним поступцима са напоменом да је у целости намирено њено потраживање према туженом ББ. Према писаним уговорима о зајму, тужилја је позајмила од туженог ВВ 05.12.2001. године, износ од 4.000 евра и обавезала се као зајмопримац да новац врати најкасније до 01.04.2004. године и од 22.12.2004. године на износ од 2.000 евра са роком враћања до 01.04.2005. године, уз обавезу, по оба уговора, на исплату припадајуће камате у случају доцње у исплати. Службеном белешком ПУ Ниш од 17.10.2014. године утврђено је да је пред овим органом у предистражном поступку узета изјава од тужилје која је том приликом тврдила да је спорна писмена потписала услед принуде и претње од стране

тужених. Према обавештењу Вишег јавног тужилаштва у Нишу Кт 1404/20 од 03.11.2020. године, по кривичној пријави тужиле поднетој против тужених због кривичног дела изнуде, донета је одлука 12.02.2015. године да нема места покретању кривичног поступка јер не постоје основи сумње да су наведена лица извршила ово нити неко друго кривично дело за које се гоњење преузима по службеној дужности. Након потписивања признанице и уговора о тројној цесији и компензацији потраживања, тужилца није наплатила своје потраживање према туженом ББ у извршним поступцима.

Тужилца примарним тужбеним захтевом тражи утврђење ништавости наведених уговора о тројној цесији и компензацији потраживања које је закључила са туженим 06.10.2014. године и утврђивање ништавости признанице о дугу коју је закључила са туженим, у оба случаја ВВ и свој захтев заснива на чињеници да овом туженом не дугује износ наведен у признаници од 14.500 евра већ да је у претходном дужем периоду од истог позајмљивала мање износе чији збир не прелази 300 евра а који износ му није вратила и да је циљ закључења уговора о цесији да се онемогући наплата њеног потраживања као извршног повериоца према туженом ББ као извршном дужнику у извршним поступцима. Евентуалним тужбеним захтевом тражи да суд поништи наведени уговор и признаницу због постојања мане воље на њеној страни, јер их је закључила због осећаја страха услед претњи тужених.

Другостепени суд је након одржане расправе укинуо првостепену пресуду и одлучио о захтевима тужиле.

Полазећи од тога да је тужени ВВ доставио писане доказе, уговор о зајму од 05.12.2001. године и 22.12.2004. године на 4.000 и 2.000 евра, односно укупно 6.000 евра и да тужилца није пружила доказе да му је ове износе вратила, а уговоре је потписала, односно да му тај износ заиста и дугује, другостепени суд закључује да је због тога овај тужени могао да предузима правне радње закључењем правних послова у циљу наплате свог потраживања и да у односу на овај износ, уговор о трострукој цесији и компензацији и признаница, нису ништави правни послови, па је применом члана 103. ЗОО у вези са чланом 51. и 52. ЗОО, у том делу одбио примарни тужбени захтев. Како тужени ВВ није пружио доказе да му тужилца дугује преостали износ од 8.500 евра по истом основу, другостепени суд је закључио да је примарни тужбени захтев тужиле за утврђивање ништавости наведеног уговора и признанице делимично основан, у односу на износ од 8.500 евра и о овом делу примарног тужбеног захтева, који није предмет поступка по ревизији, одлучио применом одредби члана 103. у вези са 10, 12, 51. и 52.ЗОО.

Део евентуалног тужбеног захтева за поништај наведеног уговора и признанице за износ од 6000.евра, који није усвојен одлуком о примарном тужбеном захтеву, другостепени суд је, сходно члану 197.став 2. ЗПП, на основу чињеничног утврђења да је тужилца било познато да је за овај износ закључила уговоре о зајму са туженим ВВ који дуг није вратила и да приликом закључења уговора о тројној цесији и компензацији и признанице, није била изложена принуди или претњи од којих се није могла одбранити и због којих није могла располагати по слободној вољи, одбио применом члана 111.у вези са чланом 60.ЗОО.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право и то одредбе члана 103. став 1, члана 51. и 52. ЗОО оцењујући да спорни уговор

о тројној цесији и компензацији и признаница од 16.10.2014. године за износ од 6.000 евра нису ништави правни послови, јер је за њихово закључење, супротно ревизијским наводима, постојао допуштен правни основ у наведеним уговорима о зајму које је тужила закључила са туженим ВВ.

С обзиром да је другостепени суд поуздано утврдио доспели дуг тужиле по основу зајма у износу од 6000.евра, који се,након извршене цесије, могао ставити у пребој са њеним потраживање из извршног поступка, супротно наводима из ревизије, уговор о компензацији је у овом делу закључен у складу са чланом 336.ЗОО, па није ништав.

Како је утврђено да приликом закључења наведених уговора о зајму није било мане воље на страни тужиле, да ни прилоком закључења наведених уговора о тројној цесији и компензацији и признанице није било непосредне претње или принуде такве природе која би искључила слободну вољу тужиле, другостепени суд је, по оцени Врховног суда, супротно наводима ревизије, правилно одлучио и о евентуалном тужбеном захтеву, применом чл.111. у вези са чланом 60.ЗОО.

Из наведених разлога, сагласно одредби члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић